

บทที่ ๑

บทนำ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นการศึกษาใจความใน "รุไบยาคของอะกิม โอมาร์ คัยยาม พระนิพนธ์พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์" และค้นฉบับที่ผู้ทรงพระนิพนธ์ทรงใช้ในการแปล ความประสงค์ที่ศึกษาครั้งนี้ สืบเนื่องมาจากการที่ผู้เขียนได้อ่านพระนิพนธ์รุไบยาคฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๔ เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพคุณหญิงวิจิตรราชวังสัน พบข้อความที่ว่า "เจ้าภาพได้จัดพิมพ์หนังสือเรื่องรุไบยาคของอะกิม โอมาร์ คัยยาม ซึ่งพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ทรงแปลเทียบเป็นโคลงสุภาพ เพื่อบรรณาการแก่ผู้ที่มาร่วมงาน คอยเห็นว่าเป็นเรื่องนารูเกี่ยวกับการปลงสังเวชชีวิตรมนุษย์" ๑

ผู้เขียนได้อ่านใจความตลอดเรื่อง เห็นว่าเป็นหนังสือที่แสดงปรัชญาชีวิตที่น่าสนใจเล่มหนึ่ง ผู้เขียนจึงได้สืบหารุไบยาคฉบับภาษาไทยที่พิมพ์ครั้งต่าง ๆ พบว่านอกจากฉบับที่พิมพ์ครั้งแรกแล้ว ฉบับที่พิมพ์ครั้งต่อ ๆ มาได้แก่ครั้งที่ ๒, ๓, ๔, ๕ เป็นหนังสือที่พิมพ์เนื่องในงานฌาปนกิจศพทั้งสิ้น แสดงว่าผู้จัดพิมพ์เล็งเห็นข้อที่น่าสนใจเกี่ยวกับปรัชญาชีวิตที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนพยายามศึกษาใจความของหนังสือเล่มนี้ แต่ยังไม่เข้าใจเท่าใดนัก เพราะมีคำศัพท์และสำนวนหลายแห่งที่เข้าใจยาก ผู้ทรงพระนิพนธ์เองก็ทรงกล่าวไว้ในคำนำพระนิพนธ์ว่า ".....มีข้อเข้าใจยากที่อ้างถึงนามพระแลพระนามมหाराช นามนักปราชญ์ นักพรต ต่าง ๆ ยังนอกนั้นใจความก็ลึกล้ำเป็นคำทำเนียบเปรียบเปรยอุปมัยเย้ยหยันศาสนะลัทธิ....." ๒

ผู้เขียนได้พยายามศึกษาความหมายของคำศัพท์และสำนวนเหล่านั้นโดยการเทียบใจความในบทรุไบยาคฉบับภาษาไทยกับบทรุไบยาคฉบับภาษาอังกฤษ และพบว่ากรมพระนราธิป

๑ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์, รุไบยาคของอะกิม โอมาร์ คัยยาม (พิมพ์ครั้งที่ ๔, ๒๕๑๒), โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, ๒๕๑๒), หน้า (๒๗)

๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๔

ประพันธ์พงศัตถ์จะทรงใช้ถนัดนับภาษาอังกฤษมากกว่า ๑ ฉบับ ผู้เขียนจึงได้ศึกษาเปรียบเทียบ
 รุไบยัตฉบับภาษาไทยกับฉบับภาษาอังกฤษส่วนต่าง ๆ และได้พบวิธีการที่กรมพระนราธิปประ
 พันธ์พงศ์ทรงพระนิพนธ์รุไบยัตฉบับภาษาไทยด้วย ทำให้เข้าใจใจความในหนังสือนี้และได้รู้จัก
 โอมาร์ คัยยามคามความคิดของผู้ทรงพระนิพนธ์อีกแง่หนึ่งนอกเหนือไปจากที่กวีชาวตะวันตกและ
 กวีเปอร์เซียเคยแสดงไว้

แหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้านี้คือ พระนิพนธ์รุไบยัตฉบับพิมพ์ทั้ง ๕ ครั้ง และ
 รุไบยัตส่วนแปลของพิชิตเจอรัดค์ฉบับพิมพ์ทั้ง ๕ ครั้ง ส่วนหนังสืออ่านประกอบได้แก่รุไบ-
 ยัตส่วนแปลของกวีอื่น ๆ และหนังสือประวัติวรรณคดีของเปอร์เซีย นอกจากนี้ผู้เขียนได้
 สืบถามจากท่านผู้รู้ทั้งคานวรรณคดีเปอร์เซียและคานวรรณคดีไทยด้วย.

อนึ่ง การเขียนชื่อเฉพาะที่เดิมเป็นคำเปอร์เซียหรืออาหรับนั้น ผู้เขียนถอดเป็น
 ตัวอักษรไทยโดยอาศัยตารางเทียบอักษรของนายดิเรก กุลศิริสวัสดิ์ ซึ่งจัดทำไว้เป็นบทประกอบ
 บทความเรื่อง "ความสัมพันธ์ของมุสลิมทางประวัติศาสตร์และวรรณคดีไทย" ในวารสารของ
 สมาคมภาษาและหนังสือฯ ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๐๓ ส่วนชื่อใดที่ปรากฏในพระนิพนธ์
 รุไบยัต ผู้เขียนก็มีได้เปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด ยังคงใช้ตัวสะกดดังที่ผู้ทรงพระนิพนธ์ทรงใช้ไว้
 นั้น.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย